

Iparművészek karácsonyi vására – történeti áttekintés

A hazai „műiparosok” első karácsonyi tárlatát 1886-ban rendezték meg. E mögött az egyszerű kijelentő mondat mögött azonban majd’ húsz év következetes, kemény munkája rejlik. A 19. század utolsó évtizedeiben az elkerülhetetlen megújulás előtt álló hazai műipar ugyanis már három pillérré támaszkodhatott.

A hivatalosan csupán 1878-ban állami intézménnyé vált, ám akkorra már küzdelmes előtörténetre visszatekintő Országos Magyar Iparművészeti Múzeumra; az 1880-ban alapított Országos Magyar Iparművészeti Iskolára; s az 1885-ben létrejött Országos Magyar Iparművészeti Társulatra. Mindhárom ugyanazt az elsődleges célt, a magyar iparművészet felvirágoztatását tűzte maga elé. Ennek érdekében saját szempontjaikat és lehetőségeiket figyelembe véve, ám egymással szorosan együttműködve jártak el. Az Iparművészeti Múzeum – alapszabályában is – vállalt feladata a közönség műízlésének fejlesztése és a már tevékenykedő iparosok (tovább)képzése volt (ebben mindenekelőtt egyre gyarapodó gyűjteményeire épített), míg az Iparművészeti Iskola értelemszerűen a jövő generációk oktatását tartotta kézben. Ugyanakkor az Országos Iparművészeti Társulat a kortárs törekvések ösztönzője óhajtott lenni, s azok megmértetését, közönség előtti bemutatkozását igyekezett lehetővé tenni. Olyan területeken kívánta aktivizálni a társadalom széles rétegeit és az iparművészeket, amelyekre a múzeum hatóköre kevésbé terjedt ki. Díjazásos pályázatok meghirdetésével, tervezők készíttetésével, egyedi megrendelésekkel támogatta az alkotókat. Műtárgyakat közvetített, vett és eladott – pénzt szabadon kezelhette. Az együttműködés az ún. karácsonyi tárlatok rendezésében is megnyilvánult, amennyiben azok szervezője a társulat, befogadója pedig a múzeum mindenkori épülete volt. Kezdetben ez a Sugár úti (ma Andrássy út 69.) régi Múcsarnok jelentette, ahol évi 6000 Ft fejében maga a múzeum is „albérlő” volt. A jó szervezőmunka eredményeként évről-évre egyre több iparos használta ki a vásárlóképes közönséggel való találkozásnak ezt a tálcán kínált lehetőségét. Igazi változást azonban az Iparművészeti Múzeum Üllői úti palotájának millenniumi felavatása és 1897-es birtokbavétele jelentett, hiszen az épület földszinti üvegcsarnoka és körgalériája végre megfelelő színteret biztosított az eseménynek. Az apróbb ajándéktárgyak mellett így lehetővé vált a bútorok interieur-szerű elrendezése is. A pompás látvány minden alkalommal más neves művész-főrendező ízlését dicsérte. Például 1902-ben Thoroczkai Wigand Ede építész, bútortervező; 1903-ban Maróti Géza építész, szobrász, iparművész; 1904-ben Árkay Aladár építész, 1905-ben Menyhért Miklós iparrajziskolai tanár; 1906-ban Janszky Béla és Tátray Lajos építészek kapták a megbízást. A bemutatott anyagot 1902-től már katalógus is kísérte. 1912-ben azonban az ilyen jellegű kiállítások sora megszakadt, ugyanis a múzeum féltette egyre gyarapodó műtárgyállományának biztonságát, s többé nem engedte meg a gyúlékony anyagból készült ideiglenes szobafülkék beépítését. Így a később rendezett tárlatok ismét csak kisebb munkákat kínáltak, míg végül 1929-től ezek is elmaradtak.

2008. december 5–6–7.

péntek – szombat – vasárnap

KÉZ-MŰ A MÚZEUMBAN

kiállítás – hangverseny – vásár

Az Iparművészeti Múzeum épületében rendezett „Iparművészek karácsonyi vására”-nak (KÉZ-MŰ) újabbkori története 1996-ban kezdődött: Dr. Lovag Zsuzsa akkori főigazgató támogatásával; Pannonhalmi Zsuzsanna keramikusművész – a Magyar Keramikusok Társasága elnökének – kezdeményezésére; Ács Piroska és Csenkey Éva művészettörténészek szakmai hozzájárulásával. Az elmúlt éveknek köszönhetően – a századforduló hagyományait felújítva – a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete, a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége, a Magyar Keramikusok Társasága, a Textilművészek Szakosztálya, a Fiala Iparművészek Stúdiója Egyesület és a rendezvénynek otthont adó Iparművészeti Múzeum szervezésében mára közel 100 professzionális kortárs iparművész kínálja nívós, egyedi tárgyait a látogatóknak. (Ács Piroska művészettörténész)

Iparművészeti Múzeum